

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M im@im.dk
W www.sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 16. juli 2010
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMLPJ
Sags nr.: 1005495
Dok nr.: 266277

Folketingets Sundhedsudvalg har den 5. juli 2010 stillet følgende spørgsmål nr. 733 (Alm. del) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen J. Klint (S).

Spørgsmål nr. 733:

"Ministeren bedes oversende en beskrivelse af børn og unges selvstændige rettigheder i henhold til psykiatriloven, herunder deres adgang til selv at rejse en klage- eller ankesag og deres adgang til at blive tildelt en patientrådgiver m.v."

Svar:

Af psykiatriloven fremgår det, at personer, der udsættes for tvang i form af tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse eller undergives tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, aflåsning af døre i afdelingen efter § 18 e, stk. 1, nr. 2, samt aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Psykiatrisk Center, Sygehus Vestsjælland, skal have beskikket en patientrådgiver.

Efter ophør af enhver tvangsforanstaltning skal patienten desuden tilbydes eftersamtale.

Ligeledes skal personer, der udsættes for tvang have klagevejledning og sikres hjælp til at indbringe klagen for den relevante klagemyndighed.

Herudover skal enhver anvendelse af tvang, der uafbrudt varer mere end 24 timer, noteres i afdelingens tvangsprotokol med angivelse af indgrebets nærmere indhold og begrundelse.

Det fremgår således i psykiatriloven, at disse rettigheder er knyttet op på anvendelsen af tvang, og det fremgår videre, at tvang i lovens forstand skal forstås som anvendelse af foranstaltninger, for hvilke der ikke foreligger et informeret samtykke som defineret i sundhedslovens kap. 5.

Af sundhedsloven fremgår det, at forældremyndighedens indehaver kan give informeret samtykke til behandling af patienter under 15 år samt af 15-17-årige patienter, der ikke besidder den fornødne modenhed til at varetage deres egne interesser. Mindreårige patienter, der ikke kan afgive informeret samtykke, skal informeres og inddrages i drøftelserne om behandling, i det omfang patienten forstår behandlingssituationen, medmindre dette kan skade patienten.

Den mindreåriges tilkendegivelser skal, i det omfang de er aktuelle og relevante, tillægges betydning.

Dette betyder således, at såfremt forældremyndighedens indehaver, til et barn under 15 år eller til en umoden 15-17-årig patient, har samtykket til behandlingen, herunder anvendelsen af den pågældende foranstaltning, har barnet ikke ovenstående rettigheder, idet der ikke er tale om tvang i psykiatrilovens forstand.

I forbindelse med iværksættelse af tvangsforanstaltninger over for en patient over 15 år, der ikke er umoden, kan forældremyndighedens indehaver derimod ikke give samtykke til foranstaltningen mod patientens vilje, og der vil således være tale om tvang i psykiatrilovens forstand, hvis patienten modsætter sig den pågældende foranstaltning.

Psykiatrisk behandling af patienter under 15 år og umodne 15-17-årige, som iværksættes uden informeret samtykke fra forældremyndighedens indehaver, skal altid ske inden for rammerne af psykiatriloven, idet der her vil være tale om tvang i psykiatrilovens forstand. Denne tvang skal således registreres i tvangsprotokollen, og patienten skal have beskikket en patientrådgiver, som kan vejlede såvel barnet/den unge som forældremyndighedens indehaver i forhold til klagemuligheder m.v. Derudover skal patienten og forældremyndighedens indehaver underrettes om den påtænkte tvang og have klagevejledning. Når tvangen ophører, skal patienten tilbydes eftersamtale.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder / Lene Paikjær Jensen